



## ***Meritäht 2030 missioon: maailmamere ja magevete hea seisundi taastamine\****

### **Mis on ELi missioonid?**

Osaliselt Apollo 11 Kuu-missioonist inspireeritud ELi missioonide eesmärk on aidata lahendada olulisi ühiskonnaprobleeme, nagu

- võitlus vähktõve vastu;
- kliimamuutustega kohanemine;
- keskkonnahoidlikuma linnakeskkonna loomine;
- mulla hea seisundi tagamine tervisliku toidu, inimeste tervise, looduse ja kliima huvides;
- ookeanide, merede, rannikute ja jõgede puhastamine ja nende hea seisundi taastamine\*.

Igal ELi missioonil on kindel ajakava ja eelarve, mis oleneb ülesandest. Nende missioonide haare on märksa laiem kui pelgalt tavapärased teadusuuringud ja innovatsioon. Nendega stimuleeritakse uuendustegevust paljudes valdkondades, et leida tõhusaid lahendusi. Lisaks on missioonidel oluline osa selliste ELi esmatähtsate algatuste elluviimisel nagu Euroopa roheline kokkulepe ja Euroopa vähktõvevastase võitluse kava.

### **Kõigi osalus on oluline**

Missioonide õnnestumiseks vajame kõigi panust. Seni on Euroopa Komisjonil aidanud võimalikke missioone kindlaks määrata missiooninõukogud, kuhu kuuluvad innovatsiooni- ja teadusvaldkondade, poliitikaringkondade, kodanikuühiskonna ja erialaorganisatsioonide eksperdid. Nüüd on aeg kaasata kõik eurooplased – niiviisi tagame, et missioonid on asjakohased ja toovad kaasa soovitud muutused kõigis ELi riikides. Koos töötades suudame saavutada palju rohkem.

---

\* Missioon Puhtad ookeanid, mered, ranniku- ja siseveed.

## Meritähht 2030 missioon: maailmamere ja magevete hea seisundi taastamine

Meie tulevik sõltub sinise planeedi tervisest. Ookeanid, mered ning ranniku- ja siseveed moodustavad tervikliku süsteemi, mis katab ligikaudu 75% Maa pindalast. See on suurim elurikkuse allikas, toetab ainulaadseid elupaiku ning on Maa üldise vee-, energia- ja süsinikuringe kaudu seotud kliimasüsteemi teiste osadega. Maailmameri ja mageveed on avalik hüve. Me kõik vastutame nii eraldi kui ka ühiselt nende kaitse ja hea seisundi eest. Selleks on vaja muuta meie vaatenurka ja olla teadlik sellest, et maailmameri ja mageveed kätkevad väärtust, mis vajab pidevat täiendamist, mitte kahandamist.

**Maailmamerest ja sisevetest sõltuvad otseselt või kaudselt kõik Maal elavad inimesed. Kui maailmamere ja magevete seisund on halb, ei ole elu Maal lihtsalt võimalik.**



© davidclode, meritähht. Allikas: unsplash.com.

*Eesmärgiga puhastada mere- ja magevett, taastada veekogude elurikkus ja muuta sinine majandus säästvaks ja kliimasõbralikuks püütakse käesoleva missiooniga tagada 2030. aastaks Euroopa mere- ja mageveeökosüsteemide täielik tundmaõppimine ja taastamine.*

Seepärast on ookeanide, merede ja magevete tundmine, kaitsmine ja nende hea seisundi taastamine üks praeguse aja otsustavamaid ülesandeid. Ühendatud veesüsteem on **kogu Maa elu häll** ning sellest sõltub inimkonna eksistents sellel planeedil. Maailmameri ja mageveed **varustavad meid joogivee ja hingamiskõlbliku õhuga**, tootes 50% planeedi hapnikust. Need katavad ligikaudu kolm neljandikku Maa pindalast ja on peamine **põhjus, miks inimkond saab endiselt nautida stabiilset, eluks sobilikku kliimat**. Need peidavad endas **suurt elurikkust** ja on koduks ainulaadsetele liikidele. Need varustavad meid **toiduga, võimaldavad toota puhast energiat ja uudseid ravimeid ning on elatusallikaks** paljudele kogukondadele. Samuti varjavad need hulganisti **seniteadmata imesid**, mis alles ootavad avastamist.

Inimese **jalajälg aga üha suureneb**, halvendades kiires tempos maailmamere ja magevete seisundit ning kahjustades nende võimet pakkuda paljusid elutähtsaid teenuseid.

- **Reostus** kahjustab kõiki veeringe osi Alpide lume- ja jäämütsidest ookeanipõhjani.
- **Inimtegevus**, näiteks ülepüük ning mittesäästev turism ja maakasutus seab väljasuremisohu rohkem liike kui eales varem.
- **Inimtekkeline kliimaprobleem** muudab maailmamere ja magevete seisundit ning nende elutähtsate ülesannete täitmist. Maailmameri neelab ligikaudu veerandi õhku paisatud CO<sub>2</sub>-st, mis muudab ookeani- ja merevee happelisemaks ja seetõttu paljudele liikidele elupaigana vähem sobivaks.
- Temperatuuritõus ja polaarjää sulamine **muudab**



© karmaknight, #304705893, 2020. Allikas: stock.adobe.com.

**ookeanihoovusi**, aeglustades ka Golfi hoovust, millel on suur osa selles, et Euroopas on pehme kliima, põlluharimiseks piisav sademete hulk ja hea saagikus kalandussektoris.

- Kõige selle tagajärjel on meid juba tabanud **merevee taseme tõus, tugevamad üleujutused ja äärmuslikud ilmastikutingimused**, nagu kauakestvad põuad, mis ohustavad inimeste elatusallikaid ja sunnivad paljusid kogukondi ümber asuma.



© Jaap, #233289319, 2020. Allikas: stock.adobe.com.

Selle suundumuse ümberpööramiseks teeb Euroopa Liit ettepaneku käivitada missioon 2030. aastaks maailmamere ja magevete tundmaõppimiseks, kaitsmiseks ja nende hea seisundi taastamiseks, et hoida Maa kõige väärtuslikumat loodusvara – eluandvat vett.

Laseme Euroopa jõgedel, järvedel, rannikutel, meredel ja ookeanidel äratada inimestes imetlust ja aukartust, toetame uusi avastusi teaduse, uuringute ja innovatsiooni abil, tunneme rõõmu uute üllatavate avastuste ja lahenduste üle. Aidake meil kaitsta seda, mis on meil veel olemas, ja taastada juba hävinu. Püüame üheskoos jõuda mõtestatud tegevuseni, näidates, kuidas väikestel muudatustel igapäevaelus võib olla suur mõju.

Peame mõistma veeringet kui süsteemi – allikast kuni äravooluni.

Meritähe kujust inspireerituna on missioonil viis üldeesmärki. Missiooni eesmärk on **avastada tundmatuid** saladusi, mida maailmamere ja mageveed endas veel peidavad. Samuti on selle eesmärk **peatada** maailmamere ja magevete **reostamine**, takistades plastjätmete, kemikaalide ja muude saasteainete sattumist jõgedesse ja merre. Missiooniga **taastatakse loodust, selle elurikkust** ja kahjustatud ökosüsteeme tõhusama kaitse ning aktiivse taasmetsastamise, looduslikkuse taastamise ja muude looduspõhiste lahenduste abil. Missioon aitab **muuta sinist majandust säästvamaks ja kliimasõbralikumaks**, edendades taastuvenergia ja CO<sub>2</sub>-neutraalseid tehnoloogiaid, vähendades olemasolevate majandusharude heiteid ja töötades välja innovatiivseid lahendusi inimtegevuse keskkonnajalajälje vähendamiseks. Selle missiooni elluviimiseks tugineb Euroopa Liit oma poliitikale ja programmidele ning toetab **uusi ideid, teadusuuringuid ja innovatsiooni**, et töötada välja ja võtta ulatuslikumalt kasutusele lahendusi, mis aitavad meil veekeskkonda paremini kaitsta. Selle ühise eesmärgi saavutamiseks soovitatakse missiooni raames ka **uusi juhtimismudeleid** ning luuakse partnerlussuhteid valitsuste, ettevõtjate, ülikoolide, kodanikuühiskonna ja paljude teistega.

**Selleks on aga vajalik kõigi panus.** Selleks et kujundada ookeanide, merede, rannikute, jõgede ja järvede tulevikku ning tagada parem tulevik, vajame teie abi. Soovime, et oleksite osa lahendusest – nii saame omandada rohkem teadmisi maailmamere ja magevete kohta ning muuta oma teguviise, tarbimisharjumusi, äriotsuseid ja poliitikakujundamist. Vajame teie abi ökoloogilist jalajälge vähendavate ja sinise majanduse potentsiaali jätkusuutlikult rakendavate lahenduste väljatöötamisel. Innustame teid osalema oma kogukonna muutuste protsessis. Aidake meil taastada sinise planeedi tervis, et tagada kestlikum tulevik ja heas seisundis veekeskkond.

**Lisateave:** külastage veebilehte <http://ec.europa.eu/mission-ocean> või jälgige sotsiaalmeedias teemaviiteid #MissionOcean, #EUmissions ja #HorizonEU.